HIS1200 – Eldre historie fram til ca. 1800, særemne

Ada Elisabeth Nissen

# 1814 – en norsk revolusjon?

1814 er ett av de store skilleårene i norsk historie, og derfor er det også blitt ett av de mest omdiskuterte. Formålet med særemnet om 1814 er å belyse denne diskusjonen, med eksempler på empiriske og teoretiske ulikheter mellom ulike historiske tolkningstradisjoner. Noen historikere har vært særlig opptatt av den nasjonale bakgrunnen og de indre betingelsene for begivenhetene i 1814, og de har gjerne fremhevet at Grunnloven og den nye politiske frihet ble vunnet av det norske folket selv. Andre har villet legge avgjørende vekt på at både Grunnloven og hele den norske selvstendighetsbevegelsen var et resultat av maktspillet mellom Europas stormakter og dynastier. En spissformulering av dette synet er påstanden om at nordmennene i 1814 fikk «friheten i gave».

De fleste nyere forskere vil imidlertid vanskelig la seg plassere etter en så streng inndeling, og i dag kombineres gjerne forklaringselementer fra begge disse retningene. Dagens spesialiserte studier er ofte mer konsentrert rundt enkeltbegivenheter, diplomatiske utspill og politiske propaganda, eller om enkeltaktører som Christian Frederik, Carl Johan, Christian Magnus Falsen eller grev Wedel Jarlsberg. Den bredere aktiviteten ute blant folket er også blitt vist mer oppmerksomhet i nyere forskning.

I særemnet vil de ulike historiske årsaksforklaringene og hypotesene behandles ut fra et formål om å øke forståelse for hvordan historikere er med på å tilføre historien innhold og mening. Diskusjon og analyse av ulike kilder fra samtiden skal dessuten gi konkret erfaring med historiske kildeproblemer.